

[Hauch.]

anbragt i Nationalbanken til en meget lav Rente. Samtidig hermed manglede man Driftskapital og Kapital i det hele taget ude i Erhvervslivet, ogsaa til Virksomheder, som, saa vidt man da kunde se, ikke var i økonomiske Vanskeligheder, der kunde skabe nogen Skræk hos Pengeinstitutterne for at laane ud til dem. Hele den Usikkerhed, der prægede Erhvervslivet, og som navnlig kom til at præge Landbruget, medførte, at Kreditnøden blev større og større, og det viste sig bl. a. ved, at Seddelmængden aftog — man kan næsten sige i uhyggelig Grad.

Under disse Forhold har vi fra mit Partis Side paa et tidligt Tidspunkt fremsat Ønsket og Kravet om, at der gennem Oprettelse af en Likviditetsfond, en Krisefond blev fremskaffet Midler, som der var let Adgang til, og som ogsaa Banker og Sparekasser kunde forudsætte at have Raadighed over gennem et længere Tidsrum, end den almindelige Lovgivning tidligere skabte Mulighed for, og jeg vil udtrykke mit Partis ubetingede Tilfredshed med, at vi har faaet et Lovforslag som dette, hvis første Del handler om en Krisefond. Vi tror, at der herigennem vil opnaas en Lettelse for Erhvervslivet, som under de nuværende vanskelige Forhold vil komme til at betyde grumme meget og i hvert Fald medvirke til, at Ulykkerne i Forbindelse med Virksomhedsstandsninger og Arbejdsstandsninger ikke bliver større end fornødent.

Lovforslagets Enkeltheder har den højterede Handelsminister omtalt ret udførligt, og jeg skal kun opholde mig ved et Par enkelte Spørgsmaal i Forbindelse med Lovforslagets første Afsnit. Der er ikke i Lovforslaget truffet nogen Bestemmelse om, hvor stort et Beløb der skal stilles til Raadighed til de Formaal, som Loven forudsætter skal ske Fyldest. Det Spørgsmaal holdes aabent, og det holdes aabent under en Form, som man har kritiseret fra forskellig Side, en Kritik, hvis Berettigelse jeg i øvrigt slet ikke forstaar. Pengene skaffes jo til Veje ved Udstedelse af Skattekammerbeviser, men vedkommende Minister skal have Tilslutning af Finansministeren, og der skal ogsaa, hvad der naturligvis i denne Forbindelse vil være ganske afgørende med Hensyn til Rigsdagens Tryghed overfor hele Sagen, erhverves Tilslutning fra begge Tings Finansudvalg. Hvor store Beløb der her vil blive Brug for, tør vel ingen paa nærværende Tidspunkt udtale noget afgørende om, men dersom Loven kommer til at betyde det, jeg haaber og

tror, er der ingen Tvivl om, at der vil blive Brug for meget betydelige Midler.

Der staar i Lovforslagets § 4, at Formaalet med Krisefonden er at støtte Erhvervslivet og skabe Betingelser for øget Likviditet, normal Kreditgivning og et lavere Renteniveau, og jeg vil ikke undlade at udtale den Forvisning, at der gennem de Foranstaltninger, der træffes ved denne Lov, vil skabes Muligheder for at afhjælpe et betydeligt Savn. Det lader sig jo nemlig ikke nægte, at Udlaansvirksomheden i den senere Tid praktisk talt har været standset i Sparekasserne, og for Bankernes Vedkommende har det ogsaa i ikke ringe Udstrækning været Tilfældet, under Forhold, hvor man kunde sige, at der i normale Tider aldrig vilde være opstaaet den Tanke hos vedkommende Pengeinstitutter, at de ikke til de Formaal, Talen var om, kunde udlaane Midler. Som sagt, vi tror, at man gennem denne Krisefond og de Bestemmelser, der knytter sig dertil, er naaet et Skridt frem til Lettelse af det uhyre voldsomme økonomiske Tryk, som hviler paa alt Erhvervsliv i Øjeblikket, netop fordi det er saa vanskeligt at skaffe likvide Midler frem.

Med Hensyn til den anden Afdeling af Lovforslaget, den Del, som handler om Renter for Banker og Sparekasser, skal jeg tillade mig at gøre et Par, om jeg saa maa sige, indledende Bemærkninger.

Efterhaanden som det økonomiske Tryk gjorde sig gældende, navnlig overfor Landbruget, voksede der indenfor dette et Krav op om, at der maatte ske en Lettelse af de mægtige Byrder, som Landbruget vaandede sig haardt under, og det kunde jo ske paa flere Maader. Det kunde f. Eks. ske paa den Maade, at man nedskrev Gælden, men det vilde i Virkeligheden have været en økonomisk Revolution af et Omfang, som man ikke kunde overskue. Det næste, man saa standsede ved og ganske naturligt standsede ved, var at lette det økonomiske Tryk ved en Nedsættelse af Renten for derigennem at skabe Mulighed for, at Byrderne bedre kunde bæres. Dette Krav, som var almindelig udbredt, fandt, som ærede Medlemmer vil vide, paa et vist Tidspunkt af Vinteren en kraftig Støtte hos Landbrugsorganisationerne, gennem en Henvendelse til Regeringen fra Landboforeningerne og Husmandsforeningerne. Det Krav, man her stillede, gik ud paa, at Indlaansrenten skulde nedsættes til $2\frac{1}{2}$ og 3 pCt. med en tilsvarende Nedsættelse af Udlaansrenten. Jeg ønsker at gøre den Bemærkning, at før disse Krav gennem de landøkonomiske Foreninger blev fremsat